

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIIY TA‘LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
QO‘QON DAVLAT UNIVERSITETI**

“TASDIQLAYMAN”

Qo‘qon davlat universiteti

rektori D.Sh.Xodjayeva

29-avgust 2025 -yil

**BOLALARNI SAHNALASHTIRISH VA IJODIY FAOLIYATGA
O‘RGATISH
FANINING O‘QUV DASTURI**

Bilim sohasi:	100000 – Ta‘lim
Ta‘lim sohasi:	110000 – Ta‘lim
Ta‘lim yo‘nalishi:	60110200 – Maktabgacha ta‘lim

Fan/modul kodi BSIFO'11210		O'quv yili 2025-2026	Semestr 1-2	Kreditlar 5/5	
Fan/modul turi Majburiy		Ta'lim tili O'zbek/rus		Haftadagi dars soatlari 4/4	
1.	Fanning nomi		Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Bolalarni sahnalashtirish va ijodiy faoliyatga o'rgatish		120	180	300
2.	I. Fanning mazmuni Fanni o'qitishdan maqsad – talabalarga sahnalashtirish faoliyatini tashkil qilish, maktabgacha ta'lim tashkilotida turli yosh guruhlarida sahnalashtirish faoliyatining asosiy vazifalari, sahnalashtirish faoliyati jarayonida bolalarda ijodkorlikni rivojlanishining o'ziga xosligi, sahnalashtirish faoliyati jarayonida bolalarda ijodkorlikni rivojlanishi metodlari, maktabgacha katta yoshdagi bolalarni qo'g'irchoq teatri personajlarini yasash orqali badiiy ijodiy qobiliyatlarni shakllantirish mazmuni va qo'g'irchoq yasash usullari, maktabgacha ta'limda bolalarning ijodiy faoliyatlariga rahbarlik qilishning metod va usullarini o'rganishga doir bilim, ko'nikma va malakalarini shakllantirish haqida bilim berish. Fanning asosiy vazifalari - talabalarga sahnalashtirish faoliyati jarayonida bolalarda ijodkorlikni rivojlanish vazifalari, talabalarda bolalarni ijodiy faoliyatga o'rgatish maqsad va vazifalari, qo'l mehnati malaka va ko'nikmalarni tarbiyalash hamda MTTda pedagogik talabni hisobga olish, buyumlarni yasash jarayonida oddiy asboblardan foydalanishga o'rgatish bo'yicha ishlarni tashkil etish vazifalarini bajaradi. Fanning asosiy manbalari sifatida University of Sydney universitetining “Creative Arts in Early Childhood” fani dasturi mavzularidan faoydalanilgan. II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari) II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi: 1-mavzu.Maktabgacha ta'lim tashkilotida sahnalashtirish faoliyati. Maktabgacha ta'lim tashkilotida sahnalashtirish faoliyatining asosiy maqsadi. Maktabgacha ta'lim tashkilotida sahnalashtirish faoliyatining vazifalari. Teatr - sahnalashtirish faoliyatining shakllari. Teatr - sahnalashtirish faoliyati tamoyillari 2-mavzu.Sahnalashtirish faoliyati vositasida bolalarda ijodiy qobiliyatlarni rivojlantirish				

Sahnalashtirish faoliyati rivojlantirish vositasi sifatida. Sahnalashtirish faoliyatida bolalarda aktyorlik qobiliyatini rivojlantirish. Sahnalashtirish faoliyati vositasida bolalarda ijodiy qobiliyatlarni rivojlantirish usullari.

3-mavzu.Sahnalashtirish faoliyati jarayonida bolalarda ijodkorlikni rivojlanishining o‘ziga xosligi.

Sahnalashtirish faoliyati jarayonida bolalarda ijodkorlikni rivojlanishining o‘ziga xosligi. Sahnalashtirish faoliyati jarayonida bolalarda ijodkorlikni rivojlanishining asosiy kriteriyalari.

4-mavzu.Maktabgacha ta’lim tashkilotida sahnalashtirish faoliyatini tashkil qilish.

Maktabgacha ta’lim tashkilotida sahnalashtirish faoliyatini tashkil qilish shakllari. Maktabgacha ta’lim tashkilotida sahnalashtirish faoliyatini tashkil qilishda tarbiyachining o‘rni. Sahnalashtirish faoliyati jarayonida bolalarda ijodiy faollikni shakllantirish. Sahnalashtirish faoliyati jarayonida bolalarda ijodkorlikni rivojlanishi mazmuni.

5-mavzu. Maktabgacha ta’limda bolalarni ijodiy faoliyatini tashkil qilish texnologiyasi

Maktabgacha yoshdagi bolalar ijodiy faoliyatining turlari. Bolalarni har tomonlama rivojlantirishda ijodiy faoliyatning ahamiyati. Maktabgacha ta’limda bolalarni ijodiy faoliyatini tashkil qilish texnologiyasi.

6-mavzu. Qo‘g‘irchoq teatrining paydo bo‘lishi, tarixiy ildizlari va tarbiyaviy ahamiyati

Qo‘g‘irchoq teatrining paydo bo‘lish tarixi. Maktabgacha yoshdagi bolalarni qo‘g‘irchoq teatri personajlarini yasash orqali badiiy ijodiy qobiliyatlarni shakllantirishning tarbiyaviy ahamiyati.

7-mavzu. Qo‘g‘irchoq teatri personajlarini yasash orqali badiiy ijodiy qobiliyatlarni shakllantirish mazmuni va qo‘g‘irchoq yasash usullari

Maktabgacha katta yoshdagi bolalarning badiiy ijodiy qobiliyatlarni qo‘g‘irchoq teatri vositasida shakllantirish mazmuni. Maktabgacha ta’lim tashkilotlarida qo‘g‘irchoq teatrini tashkil etish va qo‘g‘irchoq yasash usullari. Qo‘g‘irchoq teatri turlari. Stol teatri. Soya teatri. Barmoq teatri. Qo‘g‘irchoq – qo‘lqop.

8-mavzu. Qog‘ozdan buklash yo‘li bilan o‘yinchoq yasash (“Origami usuli”).

Origami san’atining kelib chiqish tarixi. Origami usulida o‘yinchoq yasash. Origami turlari. Origami usulida o‘yinchoq yasashga o‘rgatish ahamiyati. Origami usulida o‘yinchoq yasash uchun zaruriy materiallar.

9-mavzu. Applikatsiya haqida umumiy tushuncha.

Applikatsiyada qirqishni har xil usullarini bajarish. Mazmunli va bezakli applikatsiyalar. Tabiiy va tashlandiq ashyolardan applikatsiya ishlari. Matodan applikatsiya. Applikatsiya ishlari uchun zaruriy materiallar.

10-mavzu. Pape-mashe usuli.

Pape-mashe usuli. Pape-mashe usulida o'yinchoqlar yasash. Pape-mashe usulida turli buyumlar yasash. Pape-mashe usulida o'yinchoqlar yasash uchun zaruriy materiallar.

11-mavzu. MTTda tabiiy va tashlandiq materiallardan turli o'yinchoqlar yasash.

Tabiiy buyumlar bilan ishlash usullari. Tashlandiq buyumlardan o'yinchoq yasash. Tashlandiq buyumlardan o'yinchoq yasashga o'rgatish ahamiyati. MTTda tabiiy va tashlandiq materiallardan turli o'yinchoqlar yasash uchun zaruriy materiallar.

12-mavzu. Chinni xamir bilan ishlash texnologiyasi.

Chinni xamirni tayyorlash usullari. Chinni xamirni tayyorlash uchun zaruriy materiallar. Chinni xamirdan turli o'yinchoqlar tayyorlash usullari.

13-mavzu. Kashtachilik tarixi va tayyorlash texnologiyasi.

Kashta turlari. Kashta tikishda chok turlari. Bezakli va mazmunli kashtalar. Buyumlarni kashtalar bilan bezatish.

14-mavzu. Yumshoq o'yinchoqlar tayyorlash.

Yumshoq o'yinchoqlar tayyorlash turlari. Yumshoq o'yinchoqlar tayyorlash uchun zaruriy materiallar. Yumshoq o'yinchoqlarning bola tarbiyasidagi ahamiyati.

15-mavzu. O'yinchoqlar to'qish texnologiyasi.

Ilmoq bilan o'yinchoqlar to'qish usullari. Spitsa bilan o'yinchoqlar to'qish usullari. Ilmoq bilan o'yinchoqlar to'qish uchun zaruriy materiallar.

III. Amaliy mashg'ulotlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar**Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:**

1. Maktabgacha ta'lim tashkilotida sahnalashtirish faoliyatining asosiy maqsadi
2. Maktabgacha ta'lim tashkilotida sahnalashtirish faoliyatining ahamiyati.
3. Teatr - sahnalashtirish faoliyatining shakllari.
4. Teatr - sahnalashtirish faoliyati tamoyillari
5. Turli yosh guruhlarda sahnalashtirish faoliyatining vazifalari
6. Sahnalashtirish faoliyatida bolalarda aktyorlik qobiliyatini rivojlantirish

- 7.Sahnalashtirish faoliyati jarayonida bolalarda ijodkorlikni rivojlanishining asosiy kriteriyalari
- 8.Sahnalashtirish faoliyati jarayonida bolalarda ijodiy faollikni shakllantirish
- 9.Qo'g'irchoq teatrining paydo bo'lish tarixi.
- 10.Maktabgacha yoshdagi bolalarni qo'g'irchoq teatri personajlarini yasash orqali badiiy ijodiy qobiliyatlarni shakllantirishning tarbiyaviy ahamiyati.
- 11.Maktabgacha katta yoshdagi bolalarning badiiy ijodiy qobiliyatlarni qo'g'irchoq teatri vositasida shakllantirish mazmuni
- 12.Qo'g'irchoq teatri turlari.
- 13.Stol teatri.
- 14.Soya teatri.
- 15.Barmoq teatri.
- 16.Qo'g'irchoq – qo'lqop.
- 17.Bolalarni har tomonlama rivojlantirishda ijodiy faoliyatning ahamiyati.
- 18.Applikatsiya – amaliy san'at turi sifatida.
- 19.Applikatsiyada qirqishni har xil usullarini bajarish.
- 20.Mazmunli va bezakli applikatsiyalar.
- 21.Pape-mashe usulida o'yinchoqlar yasash.
- 22.Pape-mashe usulida turli buyumlar yasash.
23. Tabiiy buyumlar ishlash usullari.
24. Tashlandiq buyumlardan o'yinchoq yasash
25. Chinni xamirni tayyorlash usullari.
26. Chinni xamirdan turli o'yinchoqlar tayyorlash usullari.
27. Kashta turlari.
- 28.Bezakli va mazmunli kashtalar.
29. Ilmoq va spitsa bilan to'qish usullari
30. Ilmoq va spitsa bilan o'yinchoqlar to'qish

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada bir akademik guruhga bir professor-o'qituvchi tomonidan o'tkazilishi zarur. Mashg'ulotlar faol va interfaktiv usullar yordamida o'tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo'llanilishi maqsadga muvofiq.

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

- 1.Maktabgacha ta'lim tashkilotida sahnalashtirish faoliyati.
- 2.Sahnalashtirish faoliyati vositasida bolalarda ijodiy qobiliyatlarni rivojlantirish
- 3.Sahnalashtirish faoliyati jarayonida bolalarda ijodkorlikni rivojlanishining o'ziga xosligi
- 4.Maktabgacha ta'lim tashkilotida sahnalashtirish faoliyatini tashkil qilish.
5. Qo'g'irchoq teatrining paydo bo'lishi, tarixiy ildizlari va tarbiyaviy ahamiyati
6. Qo'g'irchoq teatri personajlarini yasash orqali badiiy ijodiy qobiliyatlarni shakllantirish mazmuni va qo'g'irchoq yasash usullari
7. Maktabgacha ta'limda bolalarni ijodiy faoliyatini tashkil qilish texnologiyasi

	8. Qog'ozdan buklash yo'li bilan o'yinchoq yasash ("Origami usuli"). 9. Applikatsiya haqida umumiy tushuncha. 10. Pape-mashe usuli. 11. MTTda tabiiy va tashlandiq materiallardan turli o'yinchoqlar yasash. 12. Chinni xamir bilan ishlash texnologiyasi. 13. Kashtachilik tarixi va tayyorlash texnologiyasi. 14. Yumshoq o'yinchoqlar tayyorlash. 15. O'yinchoqlar to'qish texnologiyasi. Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan qo'l ishi tayyorlash tavsiya etiladi.
3.	V. Ta'lim natijalari / Kasbiy kompetensiyalari Talaba bilishi kerak: fanni o'zlashtirish natijasida talaba: - sahnalashtirish faoliyatini tashkil qilish, maktabgacha ta'lim tashkilotida turli yosh guruhlarida sahnalashtirish faoliyatining asosiy vazifalari, sahnalashtirish faoliyati jarayonida bolalarda ijodkorlikni rivojlanishining o'ziga hosligi, sahnalashtirish faoliyati jarayonida bolalarda ijodkorlikni rivojlanishi metodlari, qog'oz uning turlarini ajrata olish, qog'ozdan turli o'yinchoqlar yasay olish, qog'ozdan turli qirqish usuli asosida tasvir qirqa olish, mato turlarini ajrata olish, undan o'yinchoqlar tikish, to'qish malakasi to'g'risida bilimga ega bo'lishi; (bilim) - maktabgacha katta yoshdagi bolalarni qo'g'irchoq teatri personajlarini yasash orqali badiiy ijodiy qobiliyatlarni shakllantirish mazmuni va qo'g'irchoq yasash usullari, qog'oz va uning paydo bo'lish tarixi, qog'ozni qayta ishlash, bo'yash, ta'mirlash va undan har-xil buyumlar yasash texnologiyalari, qog'ozdan estaliklar yasash, bayramlar uchun ijodiy ishlar tayyorlash, o'yinchoqlar tayyorlash yo'l yo'riqlari ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.(ko'nikma) - maktabgacha ta'limda bolalarning ijodiy faoliyatlariga rahbarlik qilishning metod va usullarini o'rganishga doir bilim, ko'nikma va malakalarini shakllantirish, oilada va maktabgacha ta'lim tashkilotida bolalardagi ijodiy qobiliyatlarni shakllanganlik darajasini aniqlash va tahlil qilish malakalariga ega bo'lishi lozim.(malaka)
4.	VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari: ma'ruzalar; interfaol keys-stadilar; guruhlarda ishlash; taqdimotlarni qilish; individual loyihalar; jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.
5.	VII. Kreditlarni olish uchun talablar: Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni topshirish.

6.	Asosiy adabiyotlar: 1. Sh Xasanova . Bolalarni sahnalashtirish va ijodiy faoliyatga o‘rgatish.Toshkent. Tafakkur 2020 y 2. S.J.Yuldashev, Tasviriy san’at va qo‘l mehnatini o‘qitish metodikasi, O‘quv qo‘llanma, Ilm va fan. Toshkent-2023 3. F.R.Qodirova, SH.Q.Toshpo‘latova, N.M. Kayumova, M.N.Azamova Maktabgacha pedagogika, darslik. 2019 yil 4. O‘zbekiston Respublikasi maktabgacha ta’lim tashkilotlari uchun ”Ilk qadam” davlat o‘quv dasturi, T- 2022 y. 5. Каримова Ш.Б. «ИНСЦЕНИРОВАНИЕ И ТВОРЧЕСКОЕ ВОСПИТАНИЕ». (учебное пособие) Ташкент 2022 г Qo‘shimcha adabiyotlar: 1. “Maktabgacha ta’lim va tarbiyaning Davlat standarti” to‘g‘risida O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining Qarori. № 802 2. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 28.01.2022 yildagi PF-60-sonli 2022 - 2026 yillarga mo‘ljallangan Yangi O‘zbekistonning taraqqiyot strategiyasi Farmoni 3. Aripov M.M., Mutaxassislik fanlarini o‘qitish metodikasi, O‘quv qo‘llanma, “Fan va texnologiyalar nashriyot uyi”, Toshkent-2025. 4. Nazirova G.M., Bolalarni maktabga tayyorlash metodikasi, darslik, “BOOKMANY PRINT”, Toshkent-2024 5. Каримова Ш.Б., Инсценирование и творческое воспитание, Учебное пособие, “Zuxra Baraka Biznes” Ташкент-2022 6. Рахимова Ф, Развитие творческих способностей будущих воспитателей с применением новых инноваций в деятельности, Учебное пособие, Farg’ona-2024 Axborot manbaalari 1. https://www.sydney.edu.au/handbooks/archive/2023/arts/coursework/educati
7.	Fan dasturi Qo‘qon davlat universiteti O‘quv-uslubiy kengashining 2025-yil 29-avgustdagi 1-sonli bayonnomasi bilan ishlab chiqilgan va tasdiqlangan.
8.	Fan/modul uchun ma’sullar va dastur mualliflari: G. Nazirova – Qo‘qon DU Maktabgacha ta’lim kafedrası professori, pedagogika fanlari bo‘yicha PhD. N. Sultonova - Qo‘qon DPI Maktabgacha ta’lim kafedrası dotsenti
9.	Taqrizchilar: N.Sh.Abdullayeva - Maktabgacha ta’lim tashkilotlari direktor va mutaxassislarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish instituti rektori, DSc, professor. M.X.Tadjiyeva – Toshkent pedagogika kolleji direktori, p.f.n., dotsent